

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 21-22 listopada 2016 na kierunku „grafika”

prowadzonym w ramach obszaru kształcenie w zakresie sztuka, na poziomie jednolitych studiów magisterskich.

realizowanych w formie stacjonarnej o profilu ogólnoakademickim

na Wydziale Artystycznym w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Głowacki członek PKA

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Ryszard Jędroś, ASP Wrocław**
- 2. prof. dr hab. Janina Rudnicka, ASP Gdańsk**
- 3. Wodok Piotr, Politechnika Śląska - ekspert PKA przedstawiciel studentów**
- 4. mgr Arkadiusz Doczyk - ekspert WSZJK**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEG

Ocena jakości kształcenia na kierunku „grafika” na Wydziale Artystycznym w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji

Akredytacyjnej

w ramach harmonogramu prac określonych przez Prezydium PKA na rok akademicki 2016/2017.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku studiów. Poprzednio oceny dokonano w roku akademickim 2010/2011 przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 487/ 2011) Prezydium PKA z dnia 30 czerwca 2011r.).

Uczelnia zrealizowała w pełni zalecenia wskazane w raporcie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Przyporządkowanie kierunku „Grafika” do profilu ogólnoakademickiego oraz do obszaru kształcenia (sztuka) zostało zatwierdzone Uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego uchwałą nr 133 z dn. 29 maja 2012r. w sprawie wprowadzenia od roku akademickiego 2012/2013 efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych na Uniwersytecie Śląskim (załącznik do uchwały nr 40).

Wskazanie dziedzin i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia na kierunku „Grafika” zostało ujęte w zatwierdzonym przez Radę Wydziału programie studiów – uchwała Rady Wydziału nr 19 z dn. 4 lipca 2012r.

Uczelnia przedłożyła raport samooceny dla kierunku „grafika” studia jednolite magisterskie” oraz dla studiów drugiego stopnia. W związku z faktem, iż na studiach drugiego stopnia nie studiują studenci na żadnym roku studiów oraz z faktem, iż Wydział podjął kroki formalne prowadzące do zniesienia (wygaszenia) studiów drugiego stopnia na kierunku „grafika”, Zespół Oceniający odstąpił od oceny programowej na studiach drugiego stopnia na ww. kierunku studiów.

W związku z powyższym Zespół Oceniający PKA dokonał oceny programowej wyłącznie na kierunku „grafika” realizowanych na studiach jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem Samooceny oraz na podstawie dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych.

Wizytacja zakończyła się podsumowaniem jej wyników na spotkaniu Zespołu Oceniającego z Władzami Uczelni, Wydziału oraz Instytutu. Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów			X		

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

W odpowiedzi na pismo z dnia 8.02.2017 BPKA-ZSz/410/24/16 Instytut Sztuki w Cieszynie przygotował do wdrożenia działania naprawcze, w tym:

1. wdrożenie systemowego włączenia interesariuszy zewnętrznych w proces projektowania i zmian w efektach kształcenia, Instytut wprowadza rozwiązania w dwóch obszarach: dziedzina praktyk studenckich oraz konsultacji dotyczących programów kształcenia. Dokładny opis w piśmie Instytutu.
2. wypracowano procedury dotyczące monitorowania stopnia osiągania efektów kształcenia, od roku 2017/2018 zostanie wdrożony jednolity system procedur umożliwiających skuteczne, monitorowanie stopnia osiągania efektów kształcenia.
3. przygotowano wdrożenie wskazówek KZZJK w zakresie metod weryfikacji kształcenia oraz uzupełnienia sylabusów o wskazane elementy (efektów kształcenia przedmiotu, metody weryfikacji efektów kształcenia) Od czerwca tego roku moduły zostaną poprawione tak, aby usunąć

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

wszelkie braki, wprowadzone zostaną adekwatne metody weryfikacji umożliwiające właściwą kontrolę osiąganych efektów kształcenia.

4. od roku 2017/2018 zostaną wdrożone procedury dotyczące wypełniania sylabusów zgodnie z zaleceniami sformułowanymi w czasie wizytacji PKA.

5. od końca czerwca 2017 zostanie wprowadzona procedura związana z publikacją i aktualizacją informacji dla studentów i kandydatów o programie studiów i jego wynikach.

Stopień zaawansowania prac nad doskonaleniem procedur systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz skuteczność działań Władz ocenianego kierunku studiów we wdrażaniu zdiagnozowanych przez Zespół Oceniający oraz system zapewniania jakości kształcenia uchybień pozwala na podniesienie oceny kryterium 6 na w pełni.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		x			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do

którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację

programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

Ocena: w pełni

W związku z brakiem naboru na studia II stopnia, w roku akademickim 2015/2016 i 2016/2017, Raport z Wizytacji dotyczy wyłącznie jednolitych studiów magisterskich realizowanych w formie stacjonarnej

1.1 Koncepcja kształcenia na kierunku Grafika jest zgodna ze misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Śląskiego (Uchwała Senatu z dnia 24 stycznia 2012 roku). Koncepcja ta, jak również plany rozwoju kierunku, pokrywają się z głównymi celami wyodrębnionymi w strategii uczelni. Podstawowym celem prowadzenia dydaktyki na kierunku Grafika w ramach jednolitych studiów magisterskich jest (jak wynika z opisu kierunku) kształcenie artystyczne. Na roku I i II student zdobywa niezbędne przygotowanie w zakresie podstaw grafiki projektowej, warsztatowej, liternictwa i typografii, struktur wizualnych i kompozycji, technik i technologii animacji obrazu, obsługi komputerowych programów graficznych oraz ogólnoplastyczne, w pracowniach malarstwa, rysunku i rzeźby. Na III, IV i V roku student rozwija praktyczne umiejętności w ramach dwóch specjalności (do wyboru): Grafika Wydawnicza i Artystyczna oraz Komunikacja Wizualna i Grafika Artystyczna. Oferta programowa kierunku zakłada, iż uzyskane podczas studiów kompetencje pozwalają absolwentowi na podjęcie niezależnej działalności artystycznej w zakresie kreatywnego wykorzystania warsztatu graficznego, jak również umożliwiają profesjonalne realizowanie zadań projektowych. Jest to przykład koncepcji kształcenia kierunkowego, w którym swobodna kreacja przeplata się ze sferą projektową, wzbogacając ją o niekonwencjonalne rozwiązania twórcze. Ma to wspomagać tworzenie autorskich, oryginalnych dzieł. Pewne wątpliwości może budzić rozdzielenie usytuowanie w programie kształcenia komunikacji wizualnej i grafiki wydawniczej i utworzenie z nich dwóch specjalności poprzez dodanie grafiki artystycznej. Może to dezorientować i utrudniać studenckie wybory, tym bardziej, że jak wynika z opisu, student w ramach specjalności Komunikacja Wizualna i Grafika Artystyczna, uzyskuje podobne kompetencje, jak przy wyborze drugiej „wydawniczej” specjalności. Działalność

dydaktyczna prowadzona na kierunku jest ściśle powiązana z aktywnością artystyczno-badawczą prowadzoną na kierunku i odpowiada celom określonym w strategii jednostki. Kwalifikacje absolwenta określone są, jako zbieżne z oczekiwaniami rynku pracy i gwarantują profesjonalne przygotowanie zawodowe umożliwiające zatrudnienie w agencjach reklamy, pracowniach projektowych, wydawnictwach oraz różnego rodzaju instytucjach związanych z kulturą i oświatą. Uzyskanie zakładanych efektów kształcenia umożliwia również podjęcie indywidualnej praktyki artystycznej. Koncepcja kształcenia jest zbieżna z polityką, jakości prowadzoną na U.S. i zakłada stałą poprawę funkcjonowania i rozbudowę wewnętrznego systemu zapewniania wysokiej, jakości kształcenia. Bierze pod uwagę tendencje zmian zachodzących w obszarze sztuki, uwzględnia doświadczenia i wzorce krajowe i zagraniczne właściwe dla danego kierunku. Przy konstruowaniu programu jednostka korzystała z wieloletnich doświadczeń znaczących polskich uczelni artystycznych, wykorzystujących równorzędnie grafikę warsztatową, projektowanie graficzne, jak również najnowsze koncepcje kształcenia oparte na współczesnych technologiach. Jednostka korzystała również z doświadczeń takich uczelni jak: University of Applied Sciences in Berlin, University of Southern California, DigiPen Institute of Technology, Drexel University, The Art Institute of Vancouver, Massachusetts Institute of Technology.

1.2 Plany rozwoju kierunku, (wynikające ze strategii Wydziału Artystycznego zatwierdzonej przez Radę Wydziału 25 lutego 2015 roku), w sposób kompleksowy, chociaż również dość ogólny, nakreślają główne cele strategiczne, które mają służyć:

- tworzeniu silnych zespołów badawczych oraz prowadzeniu badań naukowych na światowym poziomie,
- innowacyjnemu kształceniu, opartemu na nowoczesnej ofercie dydaktycznej,
- aktywnemu współdziałaniu uczelni i jednostki z otoczeniem,
- systemowemu zarządzaniu jednostką i sprawnej polityce kadrowej.

Uwzględniają również tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i sztuki oraz dyscyplinach z których kierunek się wywodzi. Między innymi odnoszą się do badań naukowych, które wynikają z potencjału kulturowego i społecznego, uwzględniają również współpracę sztuki i gospodarki. Zakładają stwarzanie odpowiednich warunków dla rozwoju i awansu naukowego pracowników. Plany te zakładają również uzyskanie wysokiego poziomu naukowego, osiąganie najwyższych kategorii i uprawnień naukowych. Uwzględniają zwiększenie aktywności w europejskim i światowym obszarze naukowym, nawiązywanie współpracy ze znaczącymi zagranicznymi ośrodkami nauki i sztuki. W planach strategicznych Wydziału zakłada się wzrost umiędzynarodowienia uczelni, rozszerzenie oferty kształcenia poprzez stworzenie programów kształcenia w językach obcych. Plany kierunku zakładają również stały rozwój zaplecza naukowo-badawczego i infrastruktury dydaktycznej, rozwój istniejących specjalności i tworzenie nowych, zgodnie z tendencjami i zmianami zachodzącymi w kulturze i sztuce oraz wynikających ze społecznego zapotrzebowania i oczekiwań rynku pracy. Kierunki rozwoju zakładają również stałe poszerzanie współpracy z instytucjami społecznymi, kulturalnymi o zasięgu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Plany rozwoju Wydziału, pomimo, że sformułowane ambitnie i kompleksowo, ze względu na duży stopień ogólności, utrudniają niekiedy „wydobycia” treści, które w sposób precyzyjny odnoszą się do potencjału, możliwości rozwojowych i specyfiki kierunku Grafika. W trakcie rozmów z władzami jednostki, plany na przyszłość dotyczyły przede wszystkim sposobów rozwiązywania bieżących (najbardziej palących) problemów jednostki.

1.3 Jednostka podporządkowała oceniany kierunek do obszaru sztuki, w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki piękne i prowadzi kształcenie na kierunku „grafika” w ramach jednolitych stacjonarnych studiów magisterskich w dwóch specjalnościach: Komunikacja Wizualna i Grafika Artystyczna oraz Grafika Wydawnicza i Artystyczna (Uchwałą Senatu UŚ nr 133 z dn. 29 maja 2012r). Jednostka właściwie przyporządkowała kierunek, a opisane efekty kształcenia mieszczą się we wskazanej dziedzinie i dyscyplinie.

1.4 Zakładane efekty kształcenia na kierunku Grafika są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla

obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego ten kierunek został przyporządkowany. W zakresie wiedzy określono 8 efektów kształcenia, w zakresie umiejętności 20, a w zakresie kompetencji społecznych również 8 efektów kształcenia. Zostały one sformułowane w sposób zrozumiały, ale w niektórych wypadkach dość ogólny. W związku z tym trudno jest czasem precyzyjnie przyporządkować je do zróżnicowanych modułów kształcenia. Mimo wszystko pozwala to na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają zdobywanie przez studenta pogłębionej wiedzy i umiejętności istotnych do realizacji różnorodnych inicjatyw artystycznych, kompetencji społecznych i umiejętności niezbędnych w działalności badawczej oraz na rynku pracy. Efekty kształcenia uwzględniają gruntowne przygotowanie ogólnoplastyczne, pogłębioną wiedzę i umiejętności warsztatowe, zarówno w zakresie wykorzystania klasycznego warsztatu graficznego jak i adaptowania do własnych potrzeb współczesnych środków obrazowania. Absolwent studiów magisterskich potrafi w kreatywny sposób wykorzystywać analogowy i cyfrowy warsztat realizacyjny. Jest wykształconym artystą-grafikiem mogącym podejmować zaawansowane działania twórcze w zakresie grafiki projektowej i artystycznej. Potrafi współpracować w grupie, jak i realizować indywidualną praktykę artystyczną. Opis efektów kształcenia wskazuje, że Absolwent studiów magisterskich jest gotowy do podjęcia studiów III stopnia.

1.5.1 Nie dotyczy

1.5.2 Dobór treści programowych na kierunku „grafika” jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia zarówno w grupie przedmiotów z zakresu nauk podstawowych, właściwych dla kierunku studiów oraz zajęć o charakterze kierunkowym. Treści te obejmują między innymi: gruntowne przygotowanie ogólnoplastyczne w obszarze rysunku malarstwa i rzeźby; sposoby wykorzystania klasycznych i współczesnych technik i technologii tworzenia obrazu graficznego; łączenie różnych technik graficznych. Poznanie złożonych zagadnień projektowania graficznego; tworzenie komunikatów łączących obraz i tekst oraz umiejętności graficznego interpretowania pojęć i zjawisk. Poznanie technik analogowych i cyfrowych służących tworzeniu realizacji audiowizualnych oraz możliwości łączenia różnych mediów. Dotyczą również zaawansowanej wiedzy z zakresu historii i teorii sztuki, historii grafiki oraz wielu zagadnień dotyczących sztuki najnowszej i filozofii. Wskazane treści są zgodne z efektami kształcenia i wskazują, że po ukończeniu studiów magisterskich absolwent posiada szeroki zakres umiejętności warsztatowych, które potrafi samodzielnie rozwijać w celu realizacji własnych koncepcji artystycznych. Potrafi posługiwać się warsztatem grafika-projektanta w zakresie technik manualnych jak też elektronicznych technik przetwarzania obrazu; umie w sposób nowatorski wykorzystać możliwości współczesnych środków obrazowania graficznego (Fotografia, wideo, multimedia) w indywidualnej pracy artystycznej; potrafi wykorzystać nabytą wiedzę, związaną z historią, tradycją, okresami i stylami w sztuce do projektowania i realizowania własnych działań artystycznych o wysokim stopniu oryginalności; może również podjąć pracę zawodową lub samodzielną działalność artystyczną z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie studiów.

Oferta programowa zawiera zestaw przedmiotów, które pozwalają osiągnąć zakładane cele i efekty kształcenia i umożliwiają absolwentowi rozwiązywanie złożonych problemów związanych z grafiką projektową, jak również pozwalają na prowadzenie niezależnej praktyki artystycznej. Pewien niepokój może budzić duże rozczłonkowanie modułów, jak również związanych z nimi treści kształcenia. Scalenie pokrewnej problematyki w ramach jednego przedmiotu, służy nie tylko przejrzystości programu kształcenia, ale sprzyja również większemu skupieniu studentów przy realizowaniu komplementarnych zadań. Dobór treści programowych uwzględnia w znacznym stopniu aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.

1.5.3 Stosowane na kierunku metody kształcenia mają różnorodny charakter i są dostosowane do specyfiki przedmiotów, ich treści oraz zakładanych efektów kształcenia. Do pierwszej grupy należą metody audytoryjne. Są to zajęcia realizowane w formie wykładów, seminariów i konwersatoriów. Najliczniejszą grupę zajęć stanowią przedmioty o charakterze praktycznym, w których stosuje się

metody ćwiczeniowe i warsztatowe wykorzystujące narzędzia niezbędne do realizacji stawianych zadań. Ze względu na specyfikę tych zajęć metody dydaktyczne opierają się na bezpośrednim kontakcie pedagoga i studenta (*one to one teaching*), co ułatwia, między innymi, pokonywanie barier warsztatowych szczególnie na I i II roku studiów. Na latach starszych relacja ta poszerza się o konsultacje samodzielnych projektów i dyskusje nad różnorodnymi sposobami ich realizacji. Pomaga to w usamodzielnieniu studentów i przygotowuje do prowadzenia zadań badawczych. Studenci angażują się także w projekty artystyczne realizowane w ramach funkcjonujących na wydziale kół naukowych, co działa aktywizująco na proces kształcenia. Zgodnie z zapisem w regulaminie studiów, studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualny tok studiów (ITS) oraz indywidualny program studiów (IPS), co sprzyja indywidualizacji procesu kształcenia oraz może w istotny sposób ułatwić studiowanie osobom niepełnosprawnym. Do Raportu Samooceny jednostka dołączyła zestawienie dotyczące udziału studentów w prowadzonych badaniach, które również uwzględnia sposoby przygotowywania się do prowadzenia takich badań. Jest to przede wszystkim organizacja i udział w warsztatach i plenerach artystycznych, oraz współdziałanie w ramach polsko-czeskich projektów partnerskich. Podsumowaniem tej działalności są prezentacje i wystawy artystyczne studentów lub studentów razem z pedagogami. Studenci biorą również udział w wielu konkursach, których zwieńczeniem są uzyskane nagrody i wyróżnienia. Studenci wizytowanego kierunku uznali, że dobór metod kształcenia, głównie zajęć w pracowniach pozwala na zdobycie umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. W ramach wizytowanego kierunku działa kilka studenckich kół naukowych, których działalność należy ocenić wyróżniająco. Studenci zrzeszeni w kołach wzięli udział w kilkudziesięciu konkursach i wystawach międzynarodowych i krajowych, niejednokrotnie osiągając w nich sukcesy. Koła podejmują ponadto wspólne projekty z przedstawicielami innych uczelni, m.in. ASP w Katowicach, Krakowie i Wrocławiu. Jednostka wspiera koła naukowe poprzez środki finansowe na udział w konferencjach oraz oferuje dostęp do zasobów jednostki. Biorąc pod uwagę ocenę wizytowanych zajęć, metody wskazane w sylabusach i ich odniesienie do efektów kształcenia jak również opinie studentów ZO PKA ocenia pozytywnie dobór i stosowane metody kształcenia.

1.5.4 Czas trwania kształcenia jak i sekwencje przedmiotów przypisanych poszczególnym etapom studiów, pozwalają na realizację treści programowych oraz uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. Odnosi się to zarówno do treści podstawowych jak i kierunkowych. Jednolite stacjonarne studia magisterskie na kierunku Grafika trwają 10 semestrów. W trakcie 5-letnich studiów student musi uzyskać minimum 300 pkt. ECTS. Tak, więc warunkiem zaliczenia semestru jest zdanie wszystkich egzaminów, uzyskanie zaliczeń z przedmiotów wynikających z planu studiów i uzyskanie 30 pkt. ECTS. Przyjmując, że 1 pkt. ECTS odpowiada nakładowi pracy studenta w wymiarze 25-30 godz. na co składa się czas zajęć z udziałem nauczyciela akademickiego, czas na realizację zadań poza uczelnią, samodzielne uczenie się itp.

1.5.5 Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa. Sposób przypisywania punktów na kierunku Grafika jest zgodny z *Uchwałą nr 380 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 grudnia 2014 w sprawie wytycznych dla podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie planów studiów i programów kształcenia*. Program na jednolitych studiach magisterskich uwzględnia wymagania formalne związane z łączną ilością punktów ECTS. Dotyczy to liczby punktów ECTS, jakie student powinien uzyskać podczas zajęć:

- wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta (297 pkt. ECTS),
- z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku, do którego odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia (209 pkt. ECTS),
- o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych (227 pkt. ECTS),
- ilość punktów, jakie student musi uzyskać w ramach zajęć niezwiązanych z kierunkiem studiów (3 pkt. ECTS),
- liczbę punktów, jakie student musi uzyskać w ramach zajęć z obszaru nauk humanistycznych (38

pkt. ECTS),

- liczbę punktów, jakie student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego i wychowania fizycznego (8 pkt. ECTS i 2 pkt. ECTS).

Jednostka przypisała 192 pkt. ECTS modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi, w dziedzinie nauki związanej z ocenianym kierunkiem, co stanowi 64% ogólnej liczby punktów ECTS. Takie przyporządkowanie punktów uwzględnia również przygotowanie do prowadzenia badań naukowych obejmujące podstawowe umiejętności badawcze takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań. Wątpliwości budzi jedynie fakt przypisanie praktykom zawodowy, trwającym 3 tygodnie, 3 pkt. ECTS, co sugeruje codzienne obciążenie studenta w wymiarze ok. 4 godz. (przy przeliczniku 1pkt. ECTS = 30 godz.).

1.5.6 Jednostka zapewnia elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze 68% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji (przy wymaganym nie mniejszym niż 30% punktów ECTS), które odpowiadają poziomowi kształcenia. W ramach przedmiotów do wyborów jednostka wyodrębniła 17 modułów, które w sumie dają 204 pkt ECTS.

Studenci mają zapewnioną elastyczność w doborze modułów kształcenia poprzez wybór jednej z dwóch proponowanych specjalności: „komunikacja wizualna i grafika artystyczna” oraz „grafika wydawnicza i grafika artystyczna” w ten sposób spełnione jest kryterium umożliwienia studentowi wyboru modułów zajęć, którym przypisano nie mniej niż 30% punktów ECTS na danym poziomie kształcenia stawiane w §4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów,

Ponadto studenci mają zapewnioną elastyczność w doborze pracowni oraz realizowanej tematyki w czasie zajęć. Łącznie modułom obieralnym przypisano 181 punktów ECTS, w tym 40 punktów ECTS pracy dyplomowej oraz 3 punktów ECTS praktyce zawodowej.

1.5.7 Dobór form zajęć jak i ich organizacja jest właściwa i odpowiada specyfice kierunku. Program studiów na ocenianym kierunku realizowany jest w ramach wykładów, seminariów, lektoratów językowych, podczas ćwiczeń realizowanych w specjalistycznych pracowniach. Zdecydowana większość zajęć odbywa się na terenie wydziałowego kampusu. Jedynie plenery i praktyki zawodowe odbywają się poza uczelnią. Dobór zajęć, proporcje liczby godzin różnych form zajęć oraz ich organizacja jest właściwa i umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Również liczebność grup studenckich na zajęciach w pracowniach artystycznych jest właściwa i wynosi od 8 do 16 osób, co potwierdziły hospitacje zajęć przeprowadzone na kierunku podczas wizytacji ZO PKA.

Jest to zgodne z zarządzeniem Rektora U.S. nr 60 z 8 lipca 2010 roku w sprawie określenia liczebności grup studenckich na zajęciach dydaktycznych. Ograniczona ilość studentów w grupie sprzyja realizacji programu, również w ramach indywidualnych zajęć (*one to one teaching*).

Również ilość dyplomantów pozostających pod opieką jednego opiekuna jest właściwa i wynosi maksymalnie 5 osób. Jednostka nie prowadzi na kierunku zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zdaniem ZO PKA istotnym problemem na kierunku jest źle funkcjonujący system informacyjny. Odnosi się to przede wszystkim do opisów przedmiotów (sylabusów), w których nie uwzględniono treści związanych z efektami kształcenia. Uniemożliwia to nie tylko zdobycie podstawowych informacji na temat uzyskiwanych kompetencji, ale może utrudniać funkcjonowanie systemu ich weryfikacji.

W sylabusowych opisach zdarzają się również braki dotyczące wymaganej literatury, a zamieszczane teksty są czasami ogólnikowe i niekompletne. Nie zawsze też pokrywają się z informacjami, jakich można by się spodziewać pod nagłówkami tabel. Weryfikacji, aktualizacji i uzupełnień wymagają również informacje umieszczone na stronie internetowej. Dotyczy to zarówno modułów zajęć,

przypisanych do nich efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji Podobny problem dotyczy harmonogramów zajęć.

Umieszczony w internecie oraz na tablicy ogłoszeń rozkład zajęć (szczególnie dla II, III, IV, i V roku) uwzględnia tylko nazwiska prowadzących i godziny ich dyżurów, bez podania nazw przedmiotów, przypisania grup studenckich i numerów sal.

Również niektóre tabliczki informacyjne umieszczane przy pracowniach są nieaktualne.

W związku z tym, że na kierunku pojawiają się studenci biorący udział w wymianie, w ramach programu Erasmus+, sylabusy jak i opisy dotyczące kierunku, specjalności itd. powinny mieć również wersje w języku angielskim.

1.5.8 Integralną częścią realizowanego na kierunku Grafika procesu kształcenia są praktyki zawodowe. Są one realizowane zgodnie z *zarządzeniem Rektora nr 41/2007 (z późniejszymi zmianami) w sprawie organizowania studenckich praktyk zawodowych w U.Ś. i obowiązków opiekunów praktyk*. Praktyka zawodowa organizowana na kierunku przebiega dwuetapowo. W pierwszej kolejności studenci odbywają obowiązkowe praktyki w instytucjach zajmujących się różnorodną działalnością artystyczną i kulturotwórczą. Są to galerie sztuki, agencje reklamowe, drukarnie, pracownie projektowe oraz instytucje kultury. Drugi etap praktyk odbywa się na terenie kampusu uczelni w Galerii Uniwersyteckiej oraz w Galerii 36,6. Ponieważ pierwszy etap praktyk zawodowych przewiduje również galerie sztuki, jako miejsce ich realizacji, a także z powodu (jak wynika z opisu umieszczonego na stronie internetowej), że istotą praktyk jest: poszerzanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących technik, technologii oraz materiałów stosowanych w realizacjach z zakresu grafiki artystycznej i użytkowej; praktyczne zastosowanie i weryfikacja umiejętności nabytych na zajęciach w pracowniach graficznych; zapoznanie się z procesami technologicznymi druku offsetowego, jak i reżimem technologicznym w zakresie powielania pełno nakładowej grafiki artystycznej; kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, zdaniem ZO PKA, umieszczanie drugiej części praktyk w galeriach znajdujących się na terenie uczelni jest niewłaściwe. W ocenie ZO PKA jednostka nie określiła dostatecznie metod weryfikacji osiąganych przez studenta zakładanych dla praktyk efektów kształcenia. Mając na uwadze charakterystykę wizytowanego kierunku należałoby rozważyć wprowadzenie sprawozdań lub prezentacji projektów realizowanych w czasie odbywania praktyki przez studentów. Studenci mogą sami wybrać miejsce do odbycia praktyki zawodowej lub skorzystać z pomocy pracowników Instytutu Sztuki. Studenci mogą ponadto zaliczyć praktykę na podstawie podejmowanej pracy zawodowej, pod warunkiem, że jest ona zbieżna z realizowanym kierunkiem studiów

1.5.9 Polityka mobilności na U.Ś. sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Studenci w ramach programu Erasmus+ mogą korzystać z wyjazdów zagranicznych i realizować część programu studiów na zagranicznej uczelni (wyjazd SMS) lub też mogą realizować zagraniczne praktyki (wyjazd SMP). Uczelnia sprzyja również przyjazdom zagranicznych pracowników i studentów. W ostatnich trzech latach, w ramach programu stypendialnego Erasmus+, za granicę wyjechało 25 studentów (5 studentów przyjechało z innych uczelni). Również 14 studentów skorzystało z międzynarodowej współpracy z Pracownią Artystycznego Smaltu w Czechach. W tym samym czasie z międzynarodowych wyjazdów w ramach Erasmus+ skorzystało 8 pracowników wydziału (z zagranicy przyjechał tylko jeden). Ponadto pracownicy jednostki prowadzą zajęcia na zagranicznych uczelniach oraz odbywają zagraniczne staże. Wraz ze studentami biorą udział w międzynarodowych warsztatach i sympozjach, które służą umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Jednostka nie realizuje w ramach kierunku programu studiów w językach obcych, jak również w obecnej chwili nie prowadzi zajęć w językach obcych. Jednak w planach strategicznych Wydziału zakłada się wzrost umiędzynarodowienia uczelni, rozszerzenie oferty kształcenia poprzez stworzenie programów kształcenia w językach obcych. W planach rozwojowych odnajdziemy również znaczne zwiększenie mobilności pracowników i studentów. Umiędzynarodowieniu sprzyjają prowadzone dla studentów kierunku lektoraty z języka angielskiego i francuskiego (opcjonalnie również z niemieckiego, rosyjskiego i hiszpańskiego).

1.6.1 Rekrutacja na kierunku Grafika odbywa się w dwóch etapach. Pierwszy opiera się na przeglądzie i ocenie teczek z pracami kandydata. Po przejściu pierwszego etapu kandydat przechodzi do części praktycznej, która składa się z egzaminu z rysunku i malarstwa. Zdaniem ZO PKA brakuje w tej części egzaminu zadania specjalistycznego, które byłoby dodatkowym sprawdzianem predyspozycji kandydata w odniesieniu do wybranego kierunku studiów. Zgodnie z *Uchwałą nr 467 Senatu U.Ś. z dnia 19 maja 2015 w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w U.Ś w roku akademickim 2016/2017*, Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna, w stosunku do kandydata niepełnosprawnego, może zmodyfikować sposób postępowania kwalifikacyjnego, co uwzględnia zasadę zapewnienia równych szans osobom chcącym podjąć studia na kierunku. Stosowany na wydziale system Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) zapewnia osobom biorącym udział w rekrutacji stały dostęp do informacji związanej z egzaminami oraz zapewnia utajnienie danych osobowych kandydatów.

Pozytywnie należy ocenić przygotowanie wszystkich materiałów do egzaminu praktycznego przez wizytowaną jednostkę. W ocenie ZO PKA, po zasięgnięciu opinii studentów, proces rekrutacji zapewnia właściwą selekcję kandydatów, a liczba przyjmowanych kandydatów jest adekwatna do potencjału dydaktycznego jednostki.

1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia powinny być adekwatne do zakładanych efektów kształcenia zapisanych w sylabusie przedmiotu. Dołączony do Raportu Samooceny zestaw sylabusów związanych z kształceniem na kierunku Grafika, nie zawiera informacji dotyczących zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, co z oczywistych względów utrudnia weryfikację stopnia ich osiągnięcia. Brak takich zapisów nie wspomaga studentów w procesie uczenia się i może utrudnić skuteczne sprawdzanie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia. Poza tym na kierunku stosowane są tradycyjne metody monitorowania i ocen postępów w nauce. Służą temu indywidualne rozmowy ze studentem, kolokwia, egzaminy, przeglądy, wystawy. Również, jak wynika z Raportu Samooceny, jednostka deklaruje przeprowadzanie analiz i ocen sesji egzaminacyjnych, monitorowanie stopnia realizacji praktyk studenckich, hospitacje zajęć itp. Jednak nie została przedstawiona wyczerpująca dokumentacja, która pokazywałaby, w jakim zakresie efekty tych działań wpływają na poprawę, jakości studiowania na kierunku. Ważnym etapem weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej jest poziom przygotowania dyplomu i jego obrona. Na kierunku Grafika dyplom składa się z 2 części artystycznych (realizowanych w pracowni projektowej i pracowni grafiki artystycznej) oraz z części pisemnej. Nad jego realizacją czuwa trzech opiekunów, a w ocenie pracy bierze udział dodatkowo trzech recenzentów. Zdaniem ZO PKA, ten rodzaj „nadopiekuńczości” budzi szereg pytań i wątpliwości dotyczących podziału kompetencji oraz skomplikowanego sposobu oceny pracy dyplomowej. Widać to przy ocenie prac dyplomowych gdzie w realizowanych pracach tematy były tworzone pod trzech różnych opiekunów a nie stanowiły jednej wiodącej myśli. Stąd również idea trzech recenzentów dostosowanych do tych tematów. Szczegółowy opis tych tematów pokazuje załącznik nr.4.

1.7.2.

Dostępny na stronie internetowej wydziału Regulamin Studiów, określa szczegółowo zasady sprawdzania i oceny wyników kształcenia, sposoby organizacji sesji egzaminacyjnej oraz zasady egzaminowania. Na kierunku „grafika” opierają się one przede wszystkim na otwartych przeglądach semestralnych i końcowo rocznych wystawach. Podczas wspólnych prezentacji można ocenić osiągnięcia poszczególnych studentów na tle grupy. Sprzyja to porównywalności wyników pracy, przejrzystości i rzetelności ocen. Również zespołowe wystawy i prezentacje artystyczne poza uczelnią, są miernikiem służącym weryfikacji, jakości osiągniętych efektów kształcenia. O poziomie osiągniętych efektów świadczą również nagrody wyróżnienia oraz stypendia otrzymane przez studentów. Określone w większości sylabusów metody i kryteria oceny są jednakowe dla wszystkich

studentów. Każdy student ma również możliwość realizowania i obrony pracy dyplomowej w galeriach Instytutu Sztuki U.Ś. lub w galerii zewnętrznej, co tworzy warunki równego traktowania studentów w procesie sprawdzania i oceniania. Studenci dowiadują się na bieżąco od prowadzących przedmioty o swoich ocenach; mogą również, po zalogowaniu się w systemie USOS, mieć wgląd w swoje oceny oraz uzyskane punkty ECTS. Od stycznia 2016 roku działa na U.Ś. zintegrowany z repozytorium prac dyplomowych Otwarty System Antyplagiatowy OSA. Jednak brak opisów efektów kształcenia w sylabusach przedmiotów, może mieć, w niektórych wypadkach, wpływ na przejrzystość systemu i utrudniać porównywalność wyników ocen określających stopień osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów. Na wizytowanym kierunku nie prowadzi się zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Uzasadnienie:

Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku i realizuje program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów. Wątpliwości mogą budzić nakładające się (w znacznym stopniu), w obu specjalnościach treści programowe oraz powiązane z nimi efekty kształcenia. Plany rozwojowe, wynikające ze strategii wydziału, określone są w ogólny sposób, mało precyzyjnie odnoszą się do specyfiki kierunku Grafika. Zakładane efekty kształcenia na kierunku są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu do którego został przyporządkowany, są jednak sformułowane dość ogólnie, co utrudnia ich przyporządkowanie do zróżnicowanych modułów kształcenia. Dobór treści programowych zarówno w grupie przedmiotów związanych z treściami podstawowymi jak i kierunkowymi, umożliwiają absolwentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Czas trwania studiów, organizacja jak i realizacja procesu kształcenia są właściwe.

ZO PKA zwrócił uwagę na rozczłonkowanie przedmiotów wraz z treściami do nich przypisanymi.

Na kierunku nie realizuje się programu kształcenia w języku angielskim oraz nie prowadzi zajęć w tym języku, co nie sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Niepokój może budzić wadliwie funkcjonujący system informacji. Odnosi się to przede wszystkim do treści zawartych w sylabusach, które nie uwzględniają efektów kształcenia, co utrudnia działanie systemu ich weryfikacji.

Również informacje zawarte na stronie internetowej wymagają weryfikacji, aktualizacji i uzupełnień.

Zdaniem ZO PKA korekty wymaga również proces rekrutacji na kierunku, w którym nie przewidziano zadania specjalistycznego sprawdzającego predyspozycje kierunkowe kandydata.

Co najmniej dyskusyjna wydaje się również procedura dyplomowania prowadzona na kierunku, nad którą czuwa aż trzech opiekunów, a w ocenie pracy dyplomowej bierze udział dodatkowo trzech recenzentów dostosowanych do trzech tematów pracy dyplomowej.

ZO PKA zaleca:

- weryfikację programów realizowanych w ramach obu specjalności dla lepszego zróżnicowania treści i efektów kształcenia,
- doprecyzowanie, w ramach Strategii Rozwoju Wydziału, perspektyw rozwoju kierunku z uwzględnieniem jego specyfiki,
- zweryfikowanie efektów kształcenia pod kątem przypisania ich do poszczególnych modułów kształcenia,
- scalanie modułów w ramach pokrewnych (uzupełniających się) treści programowych poprawa systemu informacyjnego poprzez uzupełnienie sylabusów efektami kształcenia, oraz weryfikację i aktualizację informacji zawartych na stronie internetowej,
- uzupełnienie procedury rekrutacyjnej o zadanie specjalistyczne sprawdzające predyspozycje kierunkowe kandydata
- poprawę stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia poprzez np. prowadzenie zajęć w języku angielskim,
- uproszczenie procedury prowadzenia dyplomu / jeden temat , jeden opiekun i jeden recenzent/

i jego oceny,

- Zaleca się utrzymanie realizacji dwóch prac: teoretycznej oraz praktycznej, jednak powinny one być powiązane merytorycznie,

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

Ocena: w pełni

2.1

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r., poz. 1596) minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich w obszarze sztuki, w zakresie grafiki stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Na ocenianym kierunku „grafika” studia jednolite magisterskie o profilu ogólnoakademickim Uczelnia zadeklarowała do minimum kadrowego 11 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 5 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Uczelnia zgodnie z art. 9a ust. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym zaliczyła do minimum kadrowego osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy. Dla wszystkich nauczycieli akademickich zadeklarowanych do minimum kadrowego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Z analizy obciążenia dydaktycznego wynika, że wszystkie te osoby spełniają warunki określone w paragrafie 10 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów. Żaden z nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego nie przekroczył limitu zaliczania go do minimum kadrowego określonego w art. 112a ust. 12 Ustawy: prawo o szkolnictwie wyższym.

Minimum kadrowe na ocenianym kierunku jest stabilne tj. osoby wliczane do minimalnej liczby osób stanowiących minimum kadrowe są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę lub mianowania na czas nieokreślony. Zmiany, jakie zachodziły w ostatnim czasie w dużej części związane były z awansami naukowymi (przewody doktorskie i habilitacyjne, wnioski o tytuły

profesorskie).

Wizytowany kierunek przyporządkowany jest do obszaru sztuki, gdzie zakłada się, że liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego w stosunku do liczby studentów na danym kierunku nie może być mniejsza niż 1:25.

Oceniany kierunek spełnia ten warunek. Na 16 nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego dla jednolitych studiów magisterskich przypada 158 studentów, a zatem stosunek liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów kierunku grafika stanowi 1:9,8.

Z uwagi na fakt, iż Uczelnia przedłożyła uchwałę Rady Wydziału Artystycznego w sprawie zamknięcia kierunku „*grafika*” studia II stopnia z powodu braku studentów odstępuje się od analizy wskaźnika dla studiów II stopnia.

Szczegółowe dane dotyczące nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku studiów zawiera Załącznik nr 4 dołączony do niniejszego raportu.

2.2

Raport samooceny /tabela nr 8/ zawiera listę pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku i niezaproporzowanych przez jednostkę do minimum kadrowego. Wykaz ten obejmuje 29 nauczycieli akademickich, w tym 10 osób z tytułem profesora (8 osób w dziedzinie sztuki plastyczne dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, 1 osoba w dziedzinie sztuki filmowe, 1 osoba w dziedzinie nauki humanistyczne dyscyplinie naukowej pedagogika), 8 osób ze stopniem doktora habilitowanego (5 osób w dziedzinie sztuki plastyczne dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, 2 osoby w dziedzinie sztuki plastyczne dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe, 1 osoba w dziedzinie nauki humanistyczne w dyscyplinie naukowej kulturoznawstwo), 8 osób ze stopniem doktora (2 osoby w dziedzinie sztuki plastyczne w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, 2 osoby w dziedzinie sztuki plastyczne w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe, 2 osoby w dziedzinie sztuki filmowe, 1 osoba w dziedzinie nauk humanistycznych bez dyscypliny, 1 osoba w dziedzinie nauk prawnych dyscyplinie naukowej prawo) i 3 osoby z tytułem magistra.

Z liczby 29 nauczycieli akademickich 15 osób z tytułem profesora sztuki lub stopniem doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki plastyczne oraz 5 osób ze stopniem doktora w dziedzinie sztuki plastyczne lub sztuki filmowe prowadzi pracownie artystyczne lub przedmioty związane z kształceniem kierunkowym, 1 osoba z tytułem profesora w dziedzinie nauki humanistyczne prowadzi przedmioty w ramach modułu ogólnouczelnianego.

Pozostali nauczyciele akademicy w liczbie 5 osób prowadzą przedmioty teoretyczne (Historia i teoria sztuki, Historia grafiki, Socjologia sztuki, Marketing sztuki, Krytyka artystyczna, Sztuka nowoczesna i najnowsza, Filozofia z logiką, Wybrane zagadnienia z zakresu kultury współczesnej, Prawo autorskie i własność intelektualna).

Według z § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596), zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową lub artystyczną są prowadzone przez nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie tej dyscypliny. Następujące przedmioty: Historia i teoria sztuki, Historia grafiki, Socjologia sztuki, Marketing sztuki prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie naukowej kulturoznawstwo i dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, co jest niezgodne z wyżej cytowanym rozporządzeniem.

Dokumentacja pozostałych nauczycieli akademickich poświadcza, że zakres badań naukowych i poszukiwań artystycznych potwierdzonych uzyskanymi tytułami i stopniami naukowymi jest zgodny z dyscypliną naukową lub artystyczną prowadzonych zajęć.

2.3

W Instytucie Sztuki Wydziału Artystycznego w Cieszynie dobór kadry odbywa się drogą konkursu, co gwarantuje jawną i obiektywną formę rekrutacji. Ważnymi elementami polityki kadrowej są: coroczna weryfikacja dorobku naukowego i artystycznego, składane sprawozdania do ogólnopolskiego systemu Polon zawierające wykaz punktowanych osiągnięć naukowych i artystycznych dokonywana, co cztery lata ocena pracy nauczycieli akademickich prowadzone hospitacje zajęć i badania ankietowe.

Jedną z form motywacji nauczycieli akademickich jest organizacja na koniec roku akademickiego

wystawy prac studenckich, która nie tylko służy ocenianiu pracy studentów, ale również sprawdzeniu predyspozycji pedagogicznych pracowników naukowo-dydaktycznych.

W Instytucie Sztuki Wydziału Artystycznego w Cieszynie zauważalny jest brak młodej kadry naukowo-dydaktycznej. Podkreślają ten fakt władze jednostki oraz pracujący nauczyciele akademicki, którzy wskazują, że rolę asystentów pełnią uczestnicy studiów doktoranckich.

Na kierunku *grafika* nie są prowadzone zajęcia w języku angielskim lub innym języku nowożytnym. W ramach programu Erasmus+ nie prowadzono warsztatów lub wykładów w języku obcym, dlatego należy stwierdzić, że w tym zakresie polityka Instytutu nie sprzyja umiędzynarodowieniu kadry.

Zespół Oceniający PKA stwierdził, że kadra Instytutu Sztuki bierze udział w wizytach studyjnych na zagranicznych uczelniach, prowadzi warsztaty artystyczne za granicą, uczestniczy w sympozjach i konferencjach.

Władze Instytutu Sztuki i Wydziału dbają o rozwój kadry poprzez systematyczne organizowanie prezentacji dorobku nauczycieli akademickich i realizowanie planów przeprowadzania doktoratów, habilitacji i postępowań o nadanie tytułu profesora.

2.4

Instytut Sztuki Wydziału Artystycznego w Cieszynie prowadzi badania w obszarze sztuki, dziedzinie sztuki plastyczne, dyscyplinie sztuki piękne, do której przyporządkowany został kierunek *grafika*. Jednostka podała, że w ramach badań statutowych 9 projektów realizowali nauczyciele akademicki zaproponowani do minimum kadrowego kierunku *grafika* np.: *Rola grafiki w epoce negacji klasycznych tradycji sztuki*, *Ekoplakat — świadomość i zaangażowanie artystów, grafików projektantów w problemy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju* oraz *Bieguny - Na początku był rysunek*. Zespół przygotowujący Raport samooceny poinformował, że wymienione tematy badawcze realizowane były w ramach Zakładu Rysunku, Zakładu Grafiki i Zakładu Projektowania Graficznego.

W ramach badań własnych w Instytucie Sztuki zrealizowano 4 projekty badawcze dotyczące następujących zagadnień: *Przestrzeń publiczna – przestrzeń osobista, oczekiwania i intencje autora a odbiór*, *Air show, czyli zagrożenia ekologiczne w powietrzu* oraz temat *Metafora, metafizyka i ikonosfera we współczesnej grafice*. Jednostka realizuje także jeden projekt międzyzakładowy pt.: *Prezentacje Galerii Uniwersyteckiej– działalność na styku wiedzy i praktyki artystycznej*, który związany jest z organizacją cyklicznych wykładów i prezentacją dorobku naukowego lub artystycznego nauczycieli akademickich pracujących na innych uczelniach krajowych i zagranicznych.

2.5

Kadra wykorzystuje podczas zajęć dydaktycznych wiedzę i doświadczenie zdobyte w ramach własnych projektów artystycznych, co z pewnością sprzyja doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku, jak również ma odzwierciedlenie w problematyce zadań realizowanych przez studentów w pracowniach artystycznych oraz w tematach dyplomowych projektów artystycznych.

Jedną z form prowadzenia badań naukowych lub poszukiwań twórczych jest aktywność studentów w wielu kołach naukowych np. 4MA Koło Naukowe Ceramiki, Koło Naukowe Drzeworytników i Linorytników Deha, Koło Artystyczno-Naukowe Litografów KURANT, która to aktywność nie obejmuje wszystkich studentów, ponieważ przynależność do kół naukowych jest dobrowolna.

Rezultatem działań kół naukowych a także indywidualnego zaangażowania nauczycieli akademickich w aktywizowanie i merytoryczne wsparcie studentów są międzynarodowe i krajowe osiągnięcia studentów. Przykładem aktywności artystycznej i poszukiwań twórczych są zdobyte przez studentów nagrody np.: pierwsza nagroda w 13-tej edycji International Miniature Art Biennial (BIAM) 2016 w Kanadzie, nominacja do nagrody w VII Contratalla International Biennial of Ex-libris 2016, Tarragona (Hiszpania), nagrody kilku studentów na International Sint-Niklaas 2015 bookplates and small printmaking competition — Sint-Niklaas (Belgia) czy nominacja do nagrody w ramach Międzynarodowego Triennale Rysunku Studenckiego Katowice 2014,

Rezultaty badań i poszukiwań twórczych nauczycieli akademickich upubliczniane są na terenie uczelni w Galerii Uniwersyteckiej, którą Instytut Sztuki posiada do własnej dyspozycji. Na prezentację osiągnięć studentów i wyłącznie do ich dyspozycji przeznaczona jest Galeria 36.6.

Uzasadnienie:

Liczba nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego i struktura ich kwalifikacji określona dorobkiem artystycznym i naukowym w dyscyplinie, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, odpowiada wymogom prawa właściwym dla kierunku *grafika* o profilu ogólnoakademickim.

Proporcja liczby nauczycieli akademickich dla *obszaru sztuki* zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów kierunku w pełni odpowiada wymaganiom § 14 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Zespół Oceniający PKA zwraca uwagę, że następujące przedmioty: Historia i teoria sztuki, Historia grafiki, Socjologia sztuki, Marketing sztuki prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających kompetencje dydaktyczne w dyscyplinie naukowej kulturoznawstwo i dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, co jest niezgodne z wyżej cytowanym rozporządzeniem.

Zespół Oceniający PKA stwierdził, że dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Stwierdzono także, że kadra zatrudniona w Instytucie wykorzystuje na swoich zajęciach dydaktycznych wiedzę i doświadczenie zdobyte w ramach badań statutowych i własnych projektów artystycznych.

Zalecenia

Zaleca się uzupełnienie sylabusów o tematy zadań realizowanych w ramach modułów by wykazać przygotowanie studentów do badań lub udział studentów w badaniach prowadzonych przez nauczycieli akademickich w ramach działalności badawczej Instytutu.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

Ocena: w pełni**3.1**

Jednostka współpracuje z wieloma instytucjami z otoczenia społecznego, kulturalnego i gospodarczego oraz z ośrodkami edukacyjno-oświatowymi. Współpraca ta obejmuje szerokie spektrum wspólnych inicjatyw takich jak: organizacja wystaw, warsztatów, praktyk zawodowych, imprez o charakterze kulturalnym i edukacyjnym. Absolwenci Instytutu Sztuki znajdują zatrudnienie w instytucjach kultury umiejscowionych w regionie (Domu Narodowym w Cieszynie, Ośrodek Kultury w Pawłowicach). Pracownicy jednostki współpracują również z podmiotami zewnętrznymi (Liceum Plastyczne w Cieszynie), organizują wystawy, prelekcje, pokazy w regionalnych ośrodkach kultury (Muzeum Drukarstwa, Muzeum "Zbiory Marii Skalickiej"). Organizowane są również plenery w których uczestniczą wykładowcy i studenci (w Cieszynie, Istebnej, z Fundacją Zofii Kossak w Górkach Wielkich). Jednostka współdziała z Wydziałem Promocji Urzędu Miasta w Cieszynie przy organizacji imprez. Pracownicy związani z jednostką opracowali kampanię promocyjną 1200-lecia Cieszyna; a studenci i absolwenci od wielu lat projektują przewodniki, informatory, kartki świąteczne oraz kalendarze. Jest to również współpraca z najbliższym otoczeniem uczelni (Śląski Zamek Sztuki i

Biznesu, Dom Narodowy w Cieszynie, Cieszyńskie Towarzystwo Fotograficzne). Utrzymywane są kontakty z instytucjami pozarządowymi, działającymi na terenie Cieszyna - Krytyka Polityczna. Pracownicy związani z kierunkiem prowadzą galerie sztuki o znaczącej renomie, (Galeria Uniwersytecka w Cieszynie, Mała Galeria w Nowym Sączu), z którymi studenci współpracują w ramach praktyk zawodowych. Jednostka podpisała również umowy z: Liceum Plastycznym w Wodzisławiu Śląskim, Miejską Biblioteką Publiczną w Gliwicach, Silesian Visual Art w Katowicach, Muzeum „Zbiory Marii Skalickiej” w Ustroniu, Stowarzyszeniem Most w Katowicach, Fundacją Zofii Kossak w Górkach Wielkich, Galerią „Obok” w Tychach, Galerią „Ateneum” w Katowicach, Firmą „ProFox” w Katowicach, Stowarzyszeniem Śląski Jazz Club, Stowarzyszenie Przyjaciół i Sympatyków Ekologii „Zielona Ziemia”, Centrum Dokumentacji Deportacji Górnolazaków do ZSSR w 1945 roku, Centrum Kultury „Karolinka” w Radzionkowie, Stowarzyszeniem „Kuklok” w Piekarach Śląskich, MOK w Jastrzębiu-Zdroju, Centrum. MOK w Zawierciu, Ośrodkiem Promocji Kultury i Sportu Gminy Brenna. Współpraca ta, chociaż bardzo bogata, nie przekłada się na bezpośredni udział zewnętrznych interesariuszy w projektowaniu i weryfikacji efektów kształcenia na kierunku. Potwierdza to również formularz Raportu z Przebiegu Praktyki Zawodowej Studenta, w którym nie ma miejsca na opinię przedstawiciela instytucji, w której odbyła się praktyka. Wpływ ten jednak można określić, jako pośredni, wynikający z osobistych kontaktów i doświadczeń pracowników jednostki z zewnętrznymi interesariuszami.

3.2

Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

Uzasadnienie:

Jednostka współpracuje z wieloma instytucjami z otoczenia społecznego i kulturalnego, w tym także z przedstawicielami pracodawców. Zawarła również porozumienia z wybranymi podmiotami zewnętrznymi, w celu organizacji wystaw, praktyk zawodowych, wspólnych działań o charakterze artystycznym o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim. Współpraca ta nie zapewnia jednak udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

Ocena: w pełni

4.1

Podczas wizytacji Zespół Oceniający PKA zapoznał się z infrastrukturą ocenianego kierunku

i stwierdził, że większość pomieszczeń dydaktycznych z których korzystają studenci kierunku grafika znajduje się w głównym budynku Instytutu Sztuki. Pozostałe sale dydaktyczne i pracownie artystyczne znajdują się na terenie kampusu w niewielkiej odległości od budynku głównego. Do niektórych sal wykładowych istnieje możliwość przejścia zabudowanym łącznikiem. Liczba, powierzchnia i wyposażenie pracowni artystycznych, sal wykładowych, seminaryjnych i pracowni komputerowych zapewnia warunki pracy wszystkim studentom.

Zakład Grafiki posiada 2 pracownie druku wypukłego, 3 pracownie druku wklęsłego, pracownię serigrafii, litografii, grafiki komputerowej (wyposażonej w 15 komputerów wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem, 2 drukarki wielkoformatowe, 2 projektory, 4 skanery) o łącznej powierzchni 514m². Zakład Grafiki posiada wyremontowane pomieszczenia pomocnicze, znajdujące się w suterenie (154m²).

W dyspozycji Zakładu Projektowania Graficznego są 4 pracownie o łącznej powierzchni 174m², w tym 2 komputerowe (z 25 komputerami z odpowiednim oprogramowaniem, 1 ploterem, 1 drukarką, 3 skanerami, 2 projektorami) oraz archiwum. Zakład Teorii Sztuki i Fotografii Artystycznej jest w posiadaniu 3 sal wykładowych (w sumie: 3 projektory, 2 DVD, 1 TV), o łącznej powierzchni 167m² oraz w pełni wyposażonej pracowni fotografii (6 sal studyjnych o łącznej powierzchni 221m²). Zakład Rysunku posiada 2 pracownie rysunkowe o łącznej powierzchni 175m² oraz pracownię witrażu (44m²). Zakład Malarstwa dysponuje 4 pracowniami malarskimi (227m²). Bazę Zakładu Rzeźby tworzy 5 pracowni rzeźbiarskich, 3 pracownie ceramiki, sztukatornia, modelarnia, 2 pracownie dydaktyczne i zaplecze (łącznie 750m²). Wszystkie Zakłady posiadają pokoje dla pracowników wyposażone w komputer z dostępem do Internetu.

W ramach współpracy międzywydziałowej studenci Instytutu Sztuki korzystają również z Hali Sportowej (3526 m²), krytego basenu kąpielowego o wymiarach 25/10 m, Auli Akademickiej (3152 m²) z 464 miejscami siedzącymi (aula spełnia również funkcje dużej sali wykładowej, sali koncertowej i kina) oraz Studium Języków Obcych. Oprócz tego do dyspozycji studentów pozostaje boisko do piłki siatkowej (plażowej) i siłownia.

W całym Instytucie zainstalowano sieć bezprzewodowego Internetu Eduroam.

Z punktu widzenia studentów jednostka dysponuje wystarczającą liczbą pomieszczeń dydaktycznych. W ocenie studentów pracownie są dobrze wyposażone i pozwalają na uzyskanie umiejętności praktycznych. Studenci pozytywnie oceniają otwarcie nowych pracowni ceramiki oraz witrażu, co pozwoli im na poznanie dodatkowych technik artystycznych. Podczas spotkań pracownicy naukowo dydaktyczni i studenci ocenianego kierunku nie wnosili zastrzeżeń, co do wyposażenia pracowni artystycznych oraz braku specjalistycznego oprogramowania w pracowniach grafiki komputerowej.

4.2

Zespół Oceniający zapoznał się z infrastrukturą przeznaczoną na siedzibę Międzywydziałowej Biblioteki UŚ w Cieszynie, która znajduje się w budynku sąsiadującym z Instytutem Sztuki. Zbiory udostępniane pracownikom i studentom dostępne są w wypożyczalni oraz dwóch czytelnich (książek i czasopism). W bezpośrednim dostępie do dyspozycji czytelnika jest około 4,5 tys. wydań, z czego dział poświęcony sztukom plastycznym zawiera około 1 tys. pozycji. Czytelnia czasopism udostępnia ponad 530 tytułów czasopism bieżących i archiwalnych. W roku 2016 księgozbiór biblioteki przekroczył 155 tys. woluminów, z czego około 12 tys. związanych jest tematycznie ze sztuką wizualną. Biblioteka jest skomputeryzowana. Do dyspozycji czytelników udostępniono 6 stanowisk w wypożyczalni, 2 stanowiska w czytelniku książek i 10 stanowisk w czytelniku czasopism.

Księgozbiór zwarty został opracowany komputerowo, dzięki czemu możliwe jest zamawianie pozycji poprzez system OPAC. Bezpośredni link do strony Biblioteki Głównej UŚ w Katowicach to: www.ciniba.edu.pl

W ramach Instytutu także funkcjonuje Pracownia Obserwacji Faktów Artystycznych, która zlokalizowana w głównym budynku Instytutu pełni rolę małej podręcznej czytelnicy specjalistycznej z własnym księgozbiorem. W zbiorze tym znajdują się opracowania poświęcone polskiej i zagranicznej sztuce współczesnej, w tym publikacje, czasopisma (także zagraniczne) oraz filmy.

Pomieszczenia zajmowane przez Międzywydziałową Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie

zdecydowanie wymagają remontu. Stan techniczny, niemalowane od lat pomieszczenia, odpadające ze ścian kafelki, prowizoryczne regały, zużyte wyposażenie zaplecza oraz sal czytelnicy nie zachęcają studentów kilku kierunków prowadzonych w Cieszynie do korzystania z bogatego księgozbioru biblioteki..

Instytut posiada bibliotekę, która w opinii studentów jest dobrze wyposażona i posiada literaturę obowiązkową i zalecaną przez nauczycieli akademickich. Godziny otwarcia biblioteki są według studentów dostosowane do ich potrzeb. Studenci również mają możliwość korzystania z książek udostępnianych przez nauczycieli akademickich w ramach poszczególnych przedmiotów.

Ponadto dla studentów dostępne są również publikacje z biblioteki Uniwersytetu w Katowicach, które na życzenie są dowożone do Cieszyna. Studenci mają dostęp do zasobów wirtualnych w ramach zasobów udostępnianych dla całego Uniwersytetu.

4.3

Obecnie jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość, w związku z czym kryterium nie podlega ocenie.

Uzasadnienie:

Podczas wizytacji Zespół Oceniający PKA zapoznał się z infrastrukturą i stwierdził, że Instytut Sztuki dysponuje bazą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim. Jakość i dostępność bazy zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także stwarza możliwość prowadzenia badań naukowych i poszukiwań artystycznych. Pracownie artystyczne dostosowane są do metod nauczania poszczególnych przedmiotów, oraz pozwalają na właściwą realizację dydaktyki na kierunku Grafika. Zespół Oceniający PKA potwierdza, że liczba, powierzchnia, wyposażenie pracowni artystycznych, sal wykładowych i pracowni komputerowych zapewnia warunki pracy wszystkim studentom kierunku grafika. Zastrzeżenia budzi stan techniczny Międzywydziałowej Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, która zdecydowanie wymaga remontu.

W opinii studentów jednostka posiada niezbędną bazę dydaktyczną do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Pozytywnie oceniają oni działania jednostki zapewniające sprawność wszystkich urządzeń oraz dążenia do uruchamiania nowych pracowni. Studenci mają dostęp do wszystkich pozycji literatury obowiązkowej i zalecanej w kartach przedmiotów.

4. Zalecenia

Zespół Oceniający PKA zaleca odświeżenie pomieszczeń Międzywydziałowej Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, by swoim stanem technicznym i wyposażeniem zachęcała do korzystania z bogatego specjalistycznego zbioru. Aktualnie biblioteka mieści się w prowizorycznie zaadaptowanych pokojach. W sytuacji gdy biblioteka jest zlokalizowana na terenie kampusu Uniwersytetu Śląskiego, ma szansę być ważnym punktem integrującym życie artystyczne i kulturalne społeczności studenckiej, miejscem o własnym profilu edukacyjnym i kulturotwórczym.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiąganiu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową

i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Ocena: w pełni

5.1

W opinii studentów wizytowanego kierunku nauczyciele akademicy dobrze wypełniają swoje obowiązki, są dostępni w czasie wyznaczonych konsultacji, ponadto ze względu na charakter kierunku grafika nauczyciele są stale dostępni dla studentów w ramach realizowanych zajęć w pracowni.

W ramach wizytowanego kierunku działa kilka studenckich kół naukowych, których działalność należy ocenić wyróżniająco. Studenci zrzeszeni w kołach wzięli udział w kilkudziesięciu konkursach i wystawach międzynarodowych i krajowych, niejednokrotnie osiągając w nich sukcesy. Koła podejmują ponadto wspólne projekty z przedstawicielami innych uczelni, m.in. ASP w Katowicach, Krakowie i Wrocławiu. Jednostka wspiera koła naukowe poprzez środki finansowe na udział w konferencjach oraz oferuje dostęp do zasobów jednostki.

Studenci mają swobodną możliwość wyboru opiekuna pracy dyplomowej, a następnie z pomocą opiekuna mają możliwość ustalenia tematu i zakresu realizowanej pracy. Studenci bardzo pozytywnie oceniają zaangażowanie opiekunów w tworzeniu pracy dyplomowej.

W opinii studentów system stypendialny skutecznie motywuje do osiągania zakładanych efektów kształcenia, a pomoc materialna w postaci stypendiów socjalnych pozwala bez przeszkód skupić się na procesie kształcenia. Wszystkie informacje na temat pomocy materialnej znajdują się regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej, co do którego studenci nie zgłosili żadnych uwag.

Na podstawie opinii studentów wyrażonych podczas spotkania z ZO PKA, należy stwierdzić, że system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej jest adekwatny do potrzeb studentów i skutecznie wspiera ich w procesie uczenia się

5.2 Uczelnia umożliwia studentom udział w mobilności międzynarodowej w ramach programu Erasmus+. W opinii studentów oferta mobilności studenckiej przedstawiona przez uczelnię jest klarowna, a wszystkie niezbędne informacje można znaleźć na stronie internetowej oraz u opiekuna programu na wydziale. Zasady rekrutacji na wyjazdy są jasne i zachęcają do korzystania z nich. Osoba odpowiedzialna za wyjazdy studentów jest wyznaczona i służy pomocą w kwestiach organizacyjnych. Co roku z możliwości wyjazdu na studia w ramach programu Erasmus+ korzysta 6-7 studentów, a 1-2 osoby wyjeżdżają na zagraniczne praktyki. Mając na względzie charakter wizytowanego kierunku oraz liczbę studentów, należy pozytywnie ocenić zaangażowanie studentów w wyjazdy zagraniczne oraz wsparcie oferowane przez jednostkę.

Studenci nie uczestniczą w krajowych programach wymiany, jednak w ramach aktywności w kołach naukowych podejmują wspólne projekty ze studentami i nauczycielami akademickimi z innych polskich uczelni artystycznych.

5.3 Jednostka wspiera studentów w kontaktach z lokalnym środowiskiem społecznym i gospodarczym poprzez realizację wspólnych projektów i wydarzeń np. Przegląd Twórczości Studentów "A Rt+". Pracodawcy traktują studentów, którzy odbywają praktykę, jako przyszłych pracowników i starają się zatrudniać ich po odbyciu praktyk lub staży. Mając powyższe na względzie ZO PKA ocenia pozytywnie wsparcie studentów oferowane przez jednostkę w procesie wchodzenia na rynek pracy. Na uczelni funkcjonuje Biuro Karier, ale studenci wizytowanego kierunku nie korzystają zazwyczaj z

usług tej jednostki. W ocenie studentów biuro karier nie oferuje ofert odpowiednich dla wizytowanego kierunku, a dodatkowo główna działalność biura karier skupia się na organizowaniu wydarzeń w Katowicach.

Studenci mają możliwość współpracy i budowania kontaktów ze środowiskiem akademickim w ramach projektów realizowanych w studenckich kołach naukowych. Jednostka nie wspiera dostatecznie w tym aspekcie studentów. ZO PAKA, biorąc pod uwagę zdanie studentów, zaleca podjęcie działań wspierających studentów w kontaktach ze środowiskiem akademickim poprzez m.in. wykłady zapraszane.

5.4

Na wizytowanym kierunku studiują osoby z niepełnosprawnością, które jednostka wspiera poprzez indywidualne dostosowanie studiów. Studenci mogą liczyć również na wsparcie asystenta.

Uczelnia powołała Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, które jest odpowiedzialne za organizację pomocy i wsparcia osobom niepełnosprawnym.

Studenci posiadający orzeczenie o niepełnosprawności mogą otrzymać, zgodnie z regulaminem pomocy materialnej, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych.

5.5

Studenci wizytowanego kierunku pozytywnie oceniają pracę dziekanatu oraz pozostałych jednostek administracyjnych uczelni, w tym związanych z obsługą systemu pomocy materialnej. Godziny dyżurów są odpowiednie.

Studenci negatywnie oceniają system przekazu informacji, ponieważ informacje o odwołanych zajęciach są wywieszane w budynku wydziału, co dla osób dojeżdżających na zajęcia z ościennych miast jest uciążliwe.

Studenci ocenili ponadto pozytywnie system przyznawania stypendiów. Uznali Regulamin przyznawania pomocy materialnej za przejrzysty i zrozumiały. Również wnioski związane z przyznawaniem stypendiów w opinii studentów są intuicyjne i łatwe do wypełnienia. System obsługi pomocy materialnej należy uznać za właściwy.

Uczelnia prowadzi rozbudowaną witrynę internetową, na której kandydaci na studia mogą znaleźć aktualną ofertę dydaktyczną.

Uzasadnienie:

Studenci uczestniczący w procesie kształcenia mają zapewnione odpowiednie wsparcie rozwoju zawodowego przez stosowane formy i metody kształcenia. Wyróżniająco należy ocenić działalność studenckich kół naukowych.

Uczelnia stworzyła dobre warunki do udziału studentów w krajowych oraz międzynarodowych programach mobilności.

Wsparcie studentów pod względem kontaktów z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy należy ocenić pozytywnie. Działalność Biura Karier jest niezauważalna przez studentów i niedostosowana do wizytowanego kierunku.

Uczelnia zapewnia studentom niepełnosprawnym odpowiednie wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające pełny udział w procesie kształcenia.

Wszystkie jednostki uczelni są dostosowane w pełni do skutecznej obsługi studenckiej w zakresie procesu dydaktycznego. Studenci zwracają uwagę na problemy z przekazem informacji dotyczących zajęć.

ZO PAKA zaleca:

Należy podjąć działania zmierzające do większej aktywności biura karier na rzecz studentów wizytowanego kierunku.

Zmiany wymaga system informowania studentów o odwołanych zajęciach.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania, jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę, jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania, jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie, jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Ocena - znacząco

6.1

System Zapewnienia Jakości Kształcenia (SZJK) na Uniwersytecie Śląskim został wprowadzony uchwałą nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) na Uniwersytecie Śląskim. W związku z nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym SZJK został dostosowany do zmienionych uwarunkowań prawnych. Opracowane akty prawa wewnętrznego dotyczące funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia określają zasady funkcjonowania systemu jak i zasady funkcjonowania poszczególnych zespołów odpowiedzialnych za jakość kształcenia. Uchwałą Senatu nr 126 Senatu UŚ z dn. 24 kwietnia 2012r. określono struktury odpowiedzialne za realizację zadań w zakresie jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim. Na podstawie ww. uchwały Senatu zostały powołane: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK), wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia (WZJK) oraz kierunkowe zespoły zapewniania jakości kształcenia (KZZJK), w tym kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunku „grafika”. Do kompetencji poszczególnych zespołów należy wdrażanie i doskonalenie systemu zapewniania jakości kształcenia zgodnie z kompetencjami określonymi w uchwale Senatu.

Uczelnia określiła Politykę jakości kształcenia Zarządzeniem Rektora nr 162 z dn. 14 grudnia 2015 roku. Polityka jakości kształcenia określa cele, działania, przez które jest realizowana oraz kluczowe zadania SZJK, w celu realizacji Polityki jakości kształcenia. Analiza Polityki jakości kształcenia wskazuje również na konieczność aktywnej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i

wewnętrznymi w zakresie budowania kultury jakości kształcenia, w tym realizacji programów studiów. Cele wskazane w Polityce jakości kształcenia są uniwersalne dla każdego wydziału i obejmują również Wydział Artystyczny.

Analizując zakres SZJK należy wskazać, iż odnosi się on do wszystkich poziomów kształcenia i rodzajów studiów oferowanych i prowadzonych w jednostce.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji można potwierdzić, że w jednostce działają zapisane w dokumentach procedury WSZJK, jednak nie mają one charakteru kompleksowego. Obowiązujące procedury w zakresie projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia nie zapewniają właściwej skuteczności systemu.

Zakres intensywności i stopień realizacji założonych celów określonych w uchwale Senatu jest omówiony w poniższych punktach.

6.1.1

Zasady dotyczące projektowania programu kształcenia w tym efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów określa uchwała Senatu nr 482 z dn. 23 czerwca 2015 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia. Analiza programów studiów przebiega przy udziale takich interesariuszy, jak: nauczyciele akademicki wchodzący w skład minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów i pozostali nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów a także przedstawiciele studentów.

Z przeprowadzonych rozmów i dokumentacji wynika, iż efektem prac podjętych w tym zakresie jest opracowanie dokumentu pt. Ocena efektów kształcenia na kierunku „grafika” w poszczególnych latach akademickich. Takie opracowania powstają raz w roku i służą do kompleksowej oceny i analizy realizacji i weryfikacji efektów kształcenia modułów, analizy i oceny weryfikacji efektów kształcenia, analizy wyników prac dyplomowych jak i hospitacji zajęć dydaktycznych. W projektowaniu oraz okresowych przeglądach opisu efektów kształcenia dla kierunku „grafika” uczestniczą również w niewielkim stopniu interesariusze zewnętrzni współpracujący z Instytutem Sztuki, którzy jednocześnie współpracują z Instytutem w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji warsztatów studenckich, a także współorganizacją wystaw i prezentacji studentów. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma raczej charakter niesystemowy i opiera się na osobistych kontaktach i doświadczeniach pracowników jednostki z zewnętrznymi interesariuszami i nie ma formalnego umocowania w regulacjach wewnętrznych wydziału.

Z analizy dokumentacji wynika, że duża część poszczególnych wniosków komisji nie jest wdrażana lub też nie zwrócono uwagi na istotne braki w programach studiów (*np. WZJK jak i KZZJK w swoim raporcie w roku 2014/2015; 2015/2016 wskazał, że wszystkie moduły posiadają precyzyjnie określone efekty kształcenia odnoszące się do efektów kierunkowych*). Z analizy dokumentacji załączonej do raportu samooceny (sylabusów) należy stwierdzić, iż większość z kart przedmiotów nie zawiera efektów kształcenia poszczególnych modułów. Ponadto WZJK wskazał w raporcie z 2014/2015 oraz 2015/2016 na konieczność opracowania brakującej dokumentacji sylabusów w systemie USOS.

W tym przypadku należy ocenić, że zalecenia WZJK nie zostały wdrożone, co wskazuje, że procedury wynikające z wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie projektowania programu studiów nie funkcjonują w pełni.

6.1.2

Zasady monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć określone zostały w uchwale nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim. Weryfikacja ta ma charakter systemowy a jej celem jest ocena spełnienia założeń określonych w programie kształcenia (rozpisanych w modułach i sylabusach modułów). Na kierunku „grafika” za monitoring założonych efektów kształcenia odpowiedzialny jest KZZJK. Zespół dokonuje corocznie

ocenę stopnia osiągnięcia efektów kształcenia i przedkłada swoje uwagi i spostrzeżenia WZJK, który przedkłada zbiorczy raport z wnioskami Władzom Wydziału.

Monitorowanie realizacji zakładanych efektów kształcenia opiera się na analizie wyników sesji egzaminacyjnych, monitorowania realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych, końcowo rocznego przeglądu prac powstałych w pracowniach artystycznych oraz poprzez analizę wyników ankiet oceniających zajęcia dydaktyczne przez studentów.

Zespół oceniający PKA zapoznał się z ostatnimi rocznymi raportami KZZJK dla kierunku „grafika”, które wskazywały na konieczność weryfikacji i ograniczenia ilości metody weryfikacji uzyskiwania efektów kształcenia, wskazując na konieczność precyzyjnego określania metod weryfikacji.

W raportach z ostatnich trzech lat KZZJK wskazał we wnioskach na konieczność ograniczenia sposobów weryfikacji efektów kształcenia, uzupełnienia brakujących sylabusów oraz modyfikacji w zasadach organizacji pracowni artystycznych.

Ponadto zdaniem zespołu oceniającego monitorowanie stopnia zakładanych efektów kształcenia jest możliwy (tym samym modyfikacje metod weryfikacji efektów kształcenia) jeżeli poszczególne moduły posiadają określone efekty kształcenia. Brak określonych efektów kształcenia dla poszczególnych modułów uniemożliwia skuteczne monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Wydział dokonuje również okresowych przeglądów prac licencjackich oraz recenzji prac dyplomowych. Wnioski są przedstawiane KZZJK oraz WZJK.

W ocenie ZO PKA jednostka nie określiła dostatecznie metod weryfikacji osiągniętych przez studenta zakładanych dla praktyk efektów kształcenia. Obecne rozwiązania w zakresie oceny jakości praktyk zawodowych opierają się na rocznym sprawozdaniu z przebiegu praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów, które nie odnosi się do stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

W procesach związanych z monitorowaniem efektów kształcenia uczestniczą również studenci i osoby reprezentujące minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów poprzez pracę w ramach KZZJK.

6.1.3

Proces weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia jest prowadzony przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów poprzez analizę zbiorczych ocen z poszczególnych przedmiotów. Ponadto weryfikacja odbywa się również poprzez wystawy semestralnych indywidualnych jak i zespołowych prac studentów, co umożliwia włączanie studentów w proces weryfikacji stopnia osiągniętych efektów kształcenia. Proces dyplomowania posiada określone procedury związane z dyplomowaniem i odnosi się do części pisemnej jak i artystycznej.

Od 1 stycznia 2016 roku działa na Uniwersytecie Śląskim zintegrowany z repozytorium prac dyplomowych Otwarty System Antyplagiatowy OSA. Każda teoretyczna praca dyplomowa podlega weryfikacji za pomocą systemu antyplagiatowego obowiązującego na Uniwersytecie Śląskim (system antyplagiatowy OSA). Jednak jak wspomniano w pkt 6.1.2 brak opisów efektów kształcenia w sylabusach przedmiotów, (w tym seminarium dyplomowego jak i praktyk zawodowych) nie pozwala obiektywnie zweryfikować stopień osiągniętych efektów kształcenia. Ponadto analiza kart przedmiotów (sylabusów) dołączonych do raportu samooceny wskazuje, że nie wszystkie przedmioty zawierają metody i kryteria oceniania oraz niektóre odnoszą się do efektów kształcenia modułu (*np. wskazują, że „podstawowym kryterium oceny jest poziom osiągniętych efektów kształcenia założonych w module”*), których sylabus nie zawierał. Jak wskazano w pkt 6.1.2 KZZJK wskazał wielokrotnie, iż metody weryfikacji należy uprościć, uzupełnić i ograniczyć. Jednakże te działania jak dotychczas nie zostały wdrożone.

6.1.4

Zgodnie z przedłożoną informacją na kierunku „grafika” nie zastosowano systemu potwierdzania efektów kształcenia. Zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów został określony w uchwale Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie zasad organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach

potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną.

6.1.5

W celu doskonalenia jakości kształcenia Uniwersytet Śląski dla wszystkich wydziałów jak i kierunków studiów (w tym dla kierunku „grafika”) prowadzi scentralizowane badania losów absolwentów. Badania koordynuje i realizuje Biuro Karier. Badania losów absolwentów prowadzone jest cyklicznie od roku akademickiego 2007/2008 i skierowane jest do wszystkich absolwentów, którzy wyrazili zgodę na przetwarzanie danych osobowych. Badanie ankietowe przeprowadzane jest metodą ankiety elektronicznej i obejmuje absolwentów rok i trzy lata po ukończeniu studiów. Zakres badania obejmuje nie tylko informacje pozwalające na zarysowanie ogólnej sylwetki absolwenta danego kierunku studiów, gdyż pytania zawierają informacje dotyczące oceny programu studiów czy przydatności przedmiotów z toku studiów w karierze zawodowej, wymagań jakie stawiali pracodawcy absolwentom podczas rekrutacji. Narzędzie badawcze, na co warto zwrócić uwagę podzielona jest na pięć części: pierwsza skierowana jest do wszystkich absolwentów kierunku, druga część skierowana jest do osób pracujących w organizacjach, trzecia część do absolwentów prowadzących własną działalność gospodarczą, czwarta do absolwentów niepracujących a poszukujących pracy a piąta część skierowana jest do absolwentów niepracujących i nieposzukujących pracy.

Biuro Karier opracowuje raporty ogólnouczelniane jak i raporty adresowane dla poszczególnych wydziałów. Władze Wydziału Artystycznego otrzymują z Biura Karier raport badania losów absolwentów Wydziału Artystycznego (z podziałem na poszczególne kierunki studiów realizowane na wydziale. Raporty z badań losów absolwentów są publikowane na stronie Biura Karier. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji Władze Wydziału po analizie uzyskanych informacji biorą je pod uwagę w procesie modyfikacji programu studiów.

6.1.6

Podstawowe elementy polityki kadrowej w zakresie kształtowania jakości dydaktyki na Wydziale dotyczą: doboru kadry dydaktycznej (organizowane otwarte konkursy na stanowiska profesora jak i adiunkta), prawidłowości powierzania zajęć dydaktycznych, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz ankietyzacji zajęć dydaktycznych dokonywana przez studentów. Ocena dorobku naukowego dokonywana jest corocznie. Proces ankietyzacji zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów odbywa się raz w roku i obejmuje prowadzących, którzy zostali w poprzednim roku ocenieni poniżej średniej oraz osoby wyznaczone zgodnie z harmonogramem. Zajęcia o charakterze teoretycznym objęte są ogólnouniwersyteckim systemem badań, których pytania i zasady przeprowadzania badania zostały określone w zarządzeniu rektora. W procesie projektowania kwestionariusza ankietowego uczestniczyli przedstawiciele samorządu studentów szczebla ogólnouczelnianego. Wyniki uzyskiwane zarówno z procesu hospitacji zajęć dydaktycznych jak i ankietyzacji studentów są przedmiotem prac dyrektora instytutu jak i KZZJK. Zespół wraz z dyrektorem instytutu formułują wnioski i wytyczne dotyczące kierunków działań doskonalących w zakresie realizacji zajęć dydaktycznych. Zgodnie z przyjętymi wewnętrznymi regulacjami na wydziale wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych nie są publikowane. Zarówno studenci jak i wykładowcy wskazali, że zakres pytań nie do końca jest adekwatny do kierunku grafika, gdzie duża liczba zajęć dydaktycznych ma odmienny charakter (pracownie artystyczne) i poszczególne pytanie nie są adekwatne do tej formy zajęć dydaktycznych. Władze Wydziału podczas wskazały, że wykorzystują wynik zarówno hospitacji jak i ankietyzacji w planowaniu obsady zajęć dydaktycznych, podejmowaniu decyzji kadrowych jak i skierowania na szkolenia dydaktyczne.

6.1.7

Jednostka stworzyła mechanizmy wykorzystywania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry dydaktycznej. Na wydziale funkcjonuje ogólnouniwersytecki system oceny pracy nauczyciela akademickiego określony zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dn. 16.06.2015 r. w sprawie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego. Ankieta przeprowadzana jest elektronicznie. Wyniki opracowywane są przez Biuro ds. jakości kształcenia, które przedstawia zbiorcze wyniki władzom wydziału, a indywidualne oceny

poszczególnych pracowników umieszcza w systemie informatycznym (USOS). Badanie przeprowadza się nie rzadziej niż w raz w roku, a harmonogram przeprowadzania ankietyzacji podaje się do publicznej wiadomości przed rozpoczęciem zajęć. Wyniki otrzymuje również bezpośredni przełożony, osoby odpowiedzialne na jakość kształcenia na poszczególnych wydziałach. Ankieta zawiera 10 pytań zamkniętych oraz jedno pytanie otwarte. Wyniki podlegają analizie przez dyrektora instytutu i KZZJK, w którym uczestniczą również przedstawiciele studentów. Dyrektor instytutu wspólnie z KZZJK formułują wnioski i wytyczne dotyczące doskonalenia warsztatu dydaktycznego dla nauczycieli akademickich realizujących zajęcia dydaktyczne. Wyniki są uwzględniane przez dyrektora instytutu do obsady zajęć dydaktycznych. Studenci widzą wpływ ankiet na obsadę zajęć dydaktycznych wskazując jednocześnie, że treść pytań ankietowych nie zawsze wiąże się rodzajem zajęć (specyfika zajęć w pracowniach artystycznych). Przyjęte rozwiązanie ogólnouniwersyteckie nie uwzględnia specyfiki studiów artystycznych, o czym studenci informowali samorząd ogólnouczelniany.

6.1.8

Ocena tego kryterium nie ma charakteru systemowego, obejmuje monitorowanie i ocena zasobów materialnych Uczelni tj. wyposażenie pracowni i innych sal dydaktycznych. Monitorowanie i ocena zasobów dokonywana jest przez prowadzących oraz studentów. Prowadzący zajęcia dydaktyczne lub opiekun pracowni artystycznej zgłasza ewentualne usterki lub braki w wyposażeniu administracji wydziału. Studenci podczas spotkań deklarowali, iż stan infrastruktury jest wystarczający i na bieżąco weryfikowany a możliwość korzystania z pracowni artystycznych poza zajęciami oceniają bardzo korzystnie, co pozwala im na doskonalenie warsztatu artystycznego.

W związku z tym, iż monitorowanie zasobów materialnych nie ma charakteru formalnego i oparta jest na bezpośrednim wykorzystaniu przez Władze Wydziału i Instytutu informacji płynących od studentów i prowadzących nie jest prowadzona dokumentacja czy raporty ww. zakresie. Władze wydziału wskazują, że w ramach możliwości finansowych podejmują działania zmierzające do poprawy stanu infrastruktury na całym wydziale.

6.1.9

Proces gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia nie jest określony formalnie. W trakcie wizytacji przedstawiono dokumentację związaną z jakością kształcenia jest przedmiotem obrad poszczególnych organów kolegialnych jak i jednoosobowych wydziału oraz instytutu. Przedstawiono również dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie na wydziale zespołów odpowiedzialnych za jakość kształcenia w tym WZJK jak i KZZJK. Dokumenty związane z weryfikacją efektów kształcenia (prace pisemne, sprawozdania lub protokoły z przeglądów pracowni, prace artystyczne lub zapis elektroniczny prac) są gromadzone i przechowywane albo przez osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia albo w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS), co najmniej do momentu rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej kolejnego semestru. Dokumentacja fotograficzna lub filmowa wystaw pracowni artystycznych związanych z prezentacją efektów kształcenia jest archiwizowana i każdego roku aktualizowana na wydziale przez komórkę dokumentacji oraz przez poszczególne pracownie.

Dokumentacja związana z zapewnianiem jakości kształcenia jest gromadzona w sposób rozporozszony. Dokumentacja na szczeblu uczelnianym jest gromadzona w jednostkach odpowiedzialnych za ich archiwizację natomiast na wydziale przechowywana jest przez poszczególne osoby zajmujące się danym zakresem. Dokumentacja związana z hospitacjami zajęć dydaktycznych jest gromadzona przez instytutu a raporty z prac KZZJK gromadzone są przez przewodniczącego zespołu. Na koniec każdego roku akademickiego sporządzane są raporty z oceny efektów kształcenia na kierunku grafika, który zawiera syntetyczną analizę poszczególnych obszarów systemu zapewniania jakości kształcenia, wnioski i rekomendację dla władz wydziału i instytutu.

Dokumentacja wydziałowa związana z procesem jakości kształcenia nie jest publikowana na stronie internetowej wydziału.

6.1.10

Informacje o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku nie są w pełni udostępnione za pośrednictwem strony internetowej wydziału i instytutu jak również poprzez system USOS (informacje dla studentów). Zamieszczone informacje na stronie wydziału nie są uaktualnione a Karta Kierunku umieszczona w systemie USOS ma charakter archiwalny i nie zawiera informacji o aktualnym programie studiów.

Studenci kierunku grafika zwracali uwagę na fakt, iż informacje zamieszczone w sylabusach są niepełne, co również wynika z dokumentacji przedłożonej w raporcie samooceny. Należy zaktualizować informacje dotyczące programu studiów zarówno na stronie internetowej wydziału jak i instytutu. Informacje dotyczące aktów prawnych ogólnouczelnianych regulujących proces kształcenia zamieszczony jest w Biuletynie Informacji Publicznej Uniwersytetu Śląskiego. W opinie zespołu oceniającego PKA należy podjąć niezbędne działania celem udostępnienia za pomocą strony internetowej i systemu USOS aktualnych informacji o programie kształcenia oraz jego wynikach.

6.2

Na poziomie uczelnianym prowadzona jest ocena skuteczności funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz dokonywana jest ocena wpływu na podnoszenie jakości kształcenia. Na poziomie wydziałowym należy dokonać koniecznych korekt w sposobie funkcjonowania systemu, jego procedur jak i sposobu wykorzystania rekomendacji i wniosków wypracowywanych przez poszczególne zespoły odpowiedzialne za jakość kształcenia w szczególności w zakresie programu studiów. W skazane w pkt 6.1.spostrzeżenia wskazują, że wydział nie dokonuje systemowych przeglądów skuteczności funkcjonowania systemu w zakresie programu studiów oraz upublicznianiu informacji o programie studiów. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie doskonalenia systemu nie ma charakteru systemowego i Władze Wydziału powinny zintensyfikować prace nad systemowym włączeniem przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w proces jakości kształcenia. W częściowy sposób wykorzystuje się uzyskiwane wyniki do doskonalenia systemu. Wydział dokonuje szeregu działań doskonalących w zakresie kadry dydaktycznej czy działań związanych z realizacją dydaktyki jednak nie obejmuje to całości oceny systemu.

1. Uzasadnienie

Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku studiów wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia został wdrożony w oparciu o ogólnouczelniane uregulowania. W następstwie przeprowadzonej analizy działania systemu można stwierdzić, że nie został systemowo w pełni zapewniony udział interesariuszy zewnętrznych w proces określania i modyfikacji efektów kształcenia. Studenci są reprezentowani i mają wpływ na decyzje w zakresie jakości kształcenia poprzez udział w pracach poszczególnych zespołów dotyczących jakości kształcenia. W ramach analizy stwierdzono, że nie funkcjonuje w pełni system w zakresie monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jak i metod ich weryfikacji. W odniesieniu do wskazanych błędów i braków w sylabusach wątpliwości budzi skuteczność systemu w tym zakresie. Należy wdrożyć procedury związane z zasadami wypełniania sylabusów, w szczególności w zakresie efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów jak i metodami ich weryfikacji. Ponadto w opinii zespołu oceniającego należy również wypracować skuteczny system ich weryfikacji. Jednostka wykorzystuje wyniki monitoringu losów absolwentów, prowadzi politykę kadrową w zakresie wsparcia dydaktyki i jest dostosowana do potrzeb kierunku.

Analiza systemu wskazała, że wyniki ankiet oceniających nauczycieli akademickich i hospitacje zajęć dydaktycznych są wykorzystywane w procesie poprawy jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Proces gromadzenia na Wydziale dokumentacji związanej z działaniami dotyczącymi zapewniania jakości kształcenia powinien zostać uporządkowany, tak aby dostęp do informacji na Wydziale był zapewniony dla wszystkich osób zaangażowanych w proces jakości kształcenia. Koniecznym jest również uporządkowanie i zaktualizowanie informacji o programie studiów i jego wynikach.

2. Zalecenia

W ramach doskonalenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia zaleca się:

1. Wdrożenie systemowego włączenia interesariuszy zewnętrznych w proces projektowania i zmian w efektach kształcenia;
2. Wypracowania procedur dotyczących monitorowania stopnia osiągania efektów kształcenia;
3. Wdrożenia wskazówek i rekomendacji KZZJK w zakresie metod weryfikacji efektów kształcenia oraz uzupełnienie sylabusów o wskazane elementy (efekty kształcenia przedmiotu, metody weryfikacji efektów kształcenia)
4. wdrożenie procedur dotyczących wypełniania sylabusów;
5. wprowadzenia procedur związanych z publikacją i aktualizacją informacji dla studentów i kandydatów o programie studiów i jego wynikach.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Większości wskazanych w analizie SWOT słabych stron utrudniających proces kształcenia i ograniczających osiąganie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, jest do wyeliminowania w ramach kompetencji i potencjału organizacyjnego Wydziału Artystycznego i Instytutu Sztuki. W tym kontekście nowe władze Wydziału Artystycznego i Instytutu Sztuki, które są zdeterminowane do działania i mają wizję poprawy jakości funkcjonowania kierunku, należy postrzegać jako mocną stronę jednostki. Szczególnie dotyczy to działań naprawczych w zakresie: doprecyzowania Strategii Rozwoju Kierunku, scalania modułów kształcenia, zwiększenia kooperacji w ramach wydziału, jak również innych działań naprawczych wskazanych w Raporcie ZO PKA, służących poprawie organizacji oraz jakości kształcenia na kierunku. W mniejszym stopniu dotyczy to pkt. 4 i 5, które w strategii rozwoju jednostki nie zostały uwzględnione jako problemy, które wymagają konkretnych rozwiązań. Jeżeli chodzi o pozytywne czynniki, należy szczególnie podkreślić dużą aktywność kół studenckich i grup nieformalny oraz istotną rolę zaplecza lokalowego, w szczególności obu galerii sztuki, które bardzo dobrze funkcjonują na terenie kampusu uniwersyteckiego.

Dobre praktyki

Na podstawie opinii studentów wyrażonych podczas spotkania z ZO PKA, należy stwierdzić, że system opieki naukowej, dydaktycznej poprzez umożliwienie z korzystania z pracowni poza godzinami zajęć dydaktycznych skutecznie wspiera ich w procesie uczenia się.

Przewodniczący zespołu : prof. dr hab. Andrzej Głowacki członek PKA